

PRIRUČNIK ZA ZAKON O GRADNJI S PRIPADNIM PROPISIMA

Naslov: Zakon o gradnji i pripadni propisi – priručnik s komentarima i uputama. Priređivač: Lino Fučić. Izdavač: Kigen d.o.o., Zagreb. Za izdavača: Nenad Lihtar. Recenzent: Petar Đukan. Grafički urednici: Damir Brčić, Igor Gorkič. Lektura i korektura: Fikret Cacan. Design naslovnice: Damir Brčić. Tisak: Intergrafika-TTŽ d.o.o., Zagreb, 2005. Format: A 4, tvrdi u registratoru. Cijena: 499 kuna + 1,5 kuna po stranici uloška.

Zakon o gradnji i pripadni propisi – priručnik s komentarima i uputama zanimljiv je i pomalo neobičan izdavački pothvat koji će se trajno dopunjavati i tako zamjenjujući nevažeće tekstove novima, osiguravati korisnicima sveobuhvatnu, točnu i ažuriranu informaciju o promjenama u zakonodavstvu koje se tiču graditeljstva. Tiskan je naime u registratoru tako da je moguće svaku novu promjenu jednostavno uložiti, a nevažeći dio izvaditi.

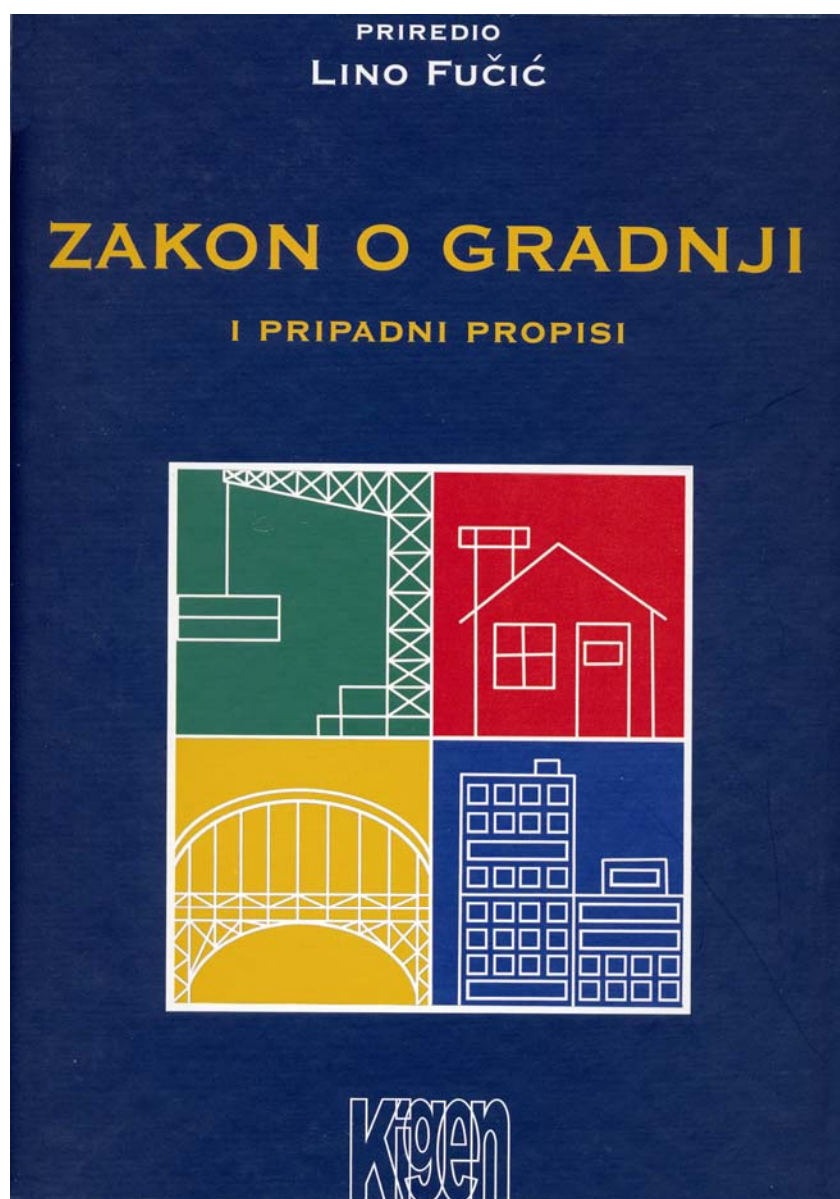
Istodobno, Priručnik pruža i upute za primjenu propisa, upućuje na prateće propise i komentira pojedine odredbe, radi lakšeg razumijevanja i primjene, u dobro odmjerenim omjerima tekstova propisa prema uputama i komentarima.

Priručnik je važan za rad inženjera u graditeljstvu i ujednačen pristup razumijevanju propisa i novosti koje donose.

Priručnik je podijeljen u tri glavne skupine dokumenata, koje su zbog lakšeg snalaženja tiskane u različitim bojama papira – plavoj, crvenoj i žutoj. Prvu skupinu čini Zakon o gradnji sa sadržajem, pojmovnim kazalom i urednički pročišćenim tekstom s komentarima i uputama. U drugoj su skupini urednički pročišćeni tekstovi pravilnika i tehničkih propisa koji su doneseni na temelju

Zakona o gradnji s komentarima i uputama. Treću skupinu čine dodaci koji se dijele na upute, popise i primjere. Uputama se korisnika Priručnika detaljno upućuje na neko pitanje obrađeno Zakonom ili njegovim podzakonskim aktima, s popisima svega onoga što je važno za rad prema Zakonu o gradnji. U primjerima su zahtjevi za izdavanje različitih dozvola predviđenih Zakonom o gradnji.

U prvom se dijelu uz Zakon o gradnji (NN br. 175/03 i 100/04) nalazio njegov sadržaj, pojmovno kazalo te urednički pročišćeni tekst s komentarima i uputama. Priloženi su i propisi s tekstom te komentarima i uputama: Pravilnik o tehničkom pregledu građevine (NN br. 108/04), Pravilnik o jednostavnim građevinama za koje građevinska dozvola nije potrebna (NN br. 138/04), Pravilnik

o službenoj iskaznici inspektora građevinske inspekcije ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (NN br. 1/05), Pravilnik o ocjenjivanju sukladnosti, ispravama o sukladnosti i označavanju građevnih proizvoda (NN br. 1/05) i Pravilnik o načinu zatvaranja i označavanju zatvorenog gradilišta (NN 2/05). U dodacima su upute za odstupanje od bitnog zahtjeva za građevinu, za odstupanje od uvjeta nesmetanog pristupa i kretanja u građevini, za izradu projekata te za izradu pisane izjave izvođača o izvedenim radovima i uvjetima održavanja građevine. Popisima su obuhvaćeni popisi revidenata (osoba ovlaštenih za kontrolu projekata), pravnih osoba ovlaštenih za nostrifikaciju projekata, tijela koja izdaju građevinsku dozvolu te iznosa upravnih pristojba za izdavanje građevinske i drugih dozvola. U primjerima se nalazi zahtjev za izdavanje građevinske dozvole, zahtjev za izdavanje načelne dozvole i zahtjev za izdavanje uporabne dozvole.

Za bolje snalaženje u radu s Priručnikom razrađen je cijeli sustav naizgled složenih uputa za uporabu, ali sve u nastojanju da se korisnicima što više olakša rad. Razrađeno je pretraživanje po sadržaju Zakona o gradnji, po pojmovnom kazalu, uporabom pročišćenog teksta Zakona o gradnji ili podzakonskih akata s komentarima i uputama, traženje odredbe putem jedinstvene oznake, traženje odredbe putem stranice propisa te broja članka i na kraju uporabu dodataka.

Razloge izdavanja takvoga neobičnog izdanja i sam je autor odnosno priređivač pojasnio u početnom obraćanju čitateljima. Polazi od toga da primjena i snalaženje u velikom broju zakona, propisa i pravila s kojima se uređuje područje graditeljstva, za svakog tko se profesionalno bavi bilo kojim njegovim segmentom, predstavlja veliku prepreku i zbog opsega i zbog neusklađenosti te po-

nekad teško uočljive povezanosti. Pritom su posebno velik problem i česte promjene propisa koji su, između ostalog, posljedica nužne modernizacije sustava građevno-tehničke regulative te prilagodbe načelima usklađivanja tehničkog zakonodavstva Europske unije. A očekuje se da će te promjene biti još češće i sveobuhvatnije.

Poznavanja regulative i praćenje promjena obveza je i nužnost svakoga graditeljskog profesionalca. No pritom nailaze na brojne teškoće, a najveća je nepostojanje navike praćenja službenih glasila i nemogućnost prepoznavanja utjecaja na graditeljstvo nekih drugih zakonskih tekstova.

Stoga je postojala velika potreba za takvim Priručnikom, a posebno je bilo važno osigurati korisnicima trajno i aktualno praćenje svih promjena, bez mukotrpnog proučavanja službene periodike. Bilo je također važno osigurati kratku i sadržajnu informaciju o bitnim vezama među dijelovima građevno-tehničke regulative te potanje objasniti i komentirati odredbe koje su zbog jezičnih specifičnosti propisa često teško razumljive pripadnicima tehničkih struka. Ujedno je trebalo pojasniti nove pojmove i pravne institute koji su uvedeni u hrvatski graditeljski pravni sustav.

Ovo je vrijeme promjene i prilagođavanja gotovo svih propisa, a u graditeljstvu su te promjene još izraženije i predviđaju nove obveze i odnose među sudionicima u gradnji, potpuno nov način uređivanja područja građevnih proizvoda te nove propise koji se odnose na građevine.

Posebno se velike promjene u građevinsko-tehničkoj regulativi očekuju tijekom usklađivanja hrvatskoga graditeljskog zakonodavstva s pravnim naslijeđem Europske unije. Priručnik će nastojati pratiti te promjene i u primjerenu roku, nakon stupanja na snagu novog propisa, pretplatnicima dostavljati odgovarajuće teks-

tove radi dopune ili zamjene njegovih dijelova novim i aktualnim sadržajem. Također se očekuje da će se u Priručniku naći i svi propisi odnosno njihovi dijelovi koji su važni u primjeni Zakona o gradnji te obrađeni u posebnim cjelinama (zaštita na radu, zaštita od požara itd.).

Onima koji se pri kupnji odluče za pretplatnički model aktualiziranja sadržaja, bit će tri do četiri puta na godinu poslani novi i aktualizirani dijelovi Priručnika. Pretplatnik će ujedno dobiti i uputu na kojem mjestu treba uvezati dostavljeni materijal i koje nevažće dijelove treba odstraniti. Posebno važne i hitne dopune ili promjene, pretplatnici će dobivati i češće. Korisniku se tako pruža mogućnost da može uvijek imati na raspolaganju valjane propise s komentarima i uputama, bez potrebe da se o tome brine praćenjem službene periodike.

Da su priređivači i izdavači bili u pravu, svjedoči i veliko zanimanje za ovo neobično izdanje. Štoviše pretplatnici su već dobili i prve izmjene. Naime cijeli je tekst bio prilagođen stanju regulative u području graditeljstva na dan 30. travnja 2005. U međuvremenu su izašla tri podzakonska akta Zakona o gradnji, a promijenili su se ili dopunili i neki od propisa koji su sa Zakonom u vezi. Stoga su pretplatnicima dostavljeni tekstovi novih propisa s komentari- ma i uputama: Tehnički propis za cemente u betonskim konstrukcijama, Tehnički propis o uštedi toplinske energije i toplinskoj zaštiti u zgradama te Pravilnik o stručnom ispitu te upotpunjavanju i usavršavanju znanja osoba koje obavljaju poslove graditeljstva. Ujedno su dostavljene i nove revizije određenog broja stranica početnog izdanja Priručnika koje su zbog promjena u propisima morale biti aktualizirane.

S tim je tekstovima Priručnik usklađen sa stanjem građevinsko-tehničke regulative na dan 15. srpnja 2005.

B. N.

KNJIGA O POTPORNIM GRAĐEVINAMA I GRAĐEVNIM JAMAMA

Naslov: Potporne građevine i građevne jame. Autor: prof. dr. sc. Tanja Roje-Bonacci. Nakladnik: Građevinsko-arhitektonski fakultet Sveučilišta u Splitu. Sunakladnik: Institut građevinarstva Hrvatske d.d., Zagreb. Urednik: prof. dr. sc. Slobodan Šestanović. Recenzenti: prof. dr. sc. Predrag Mišćević, Split, prof. dr. sc. Davorin Kovačić, Varaždin i prof. dr. sc. Mensur Mulabdić, Osijek. Lektor: mr. sc. Dunja Bonacci-Skenderović, prof. Tehničko uređenje, crteži i prijelom: prof. dr. sc. Tanja Roje-Bonacci. Naklada 500 primjera. Tisak: Tiskara Poljica, Dugi Rat. Format B5, tvrdi uvez, 316 str. te 311 crteža, fotografija i 12 tablica, Split, 2005.

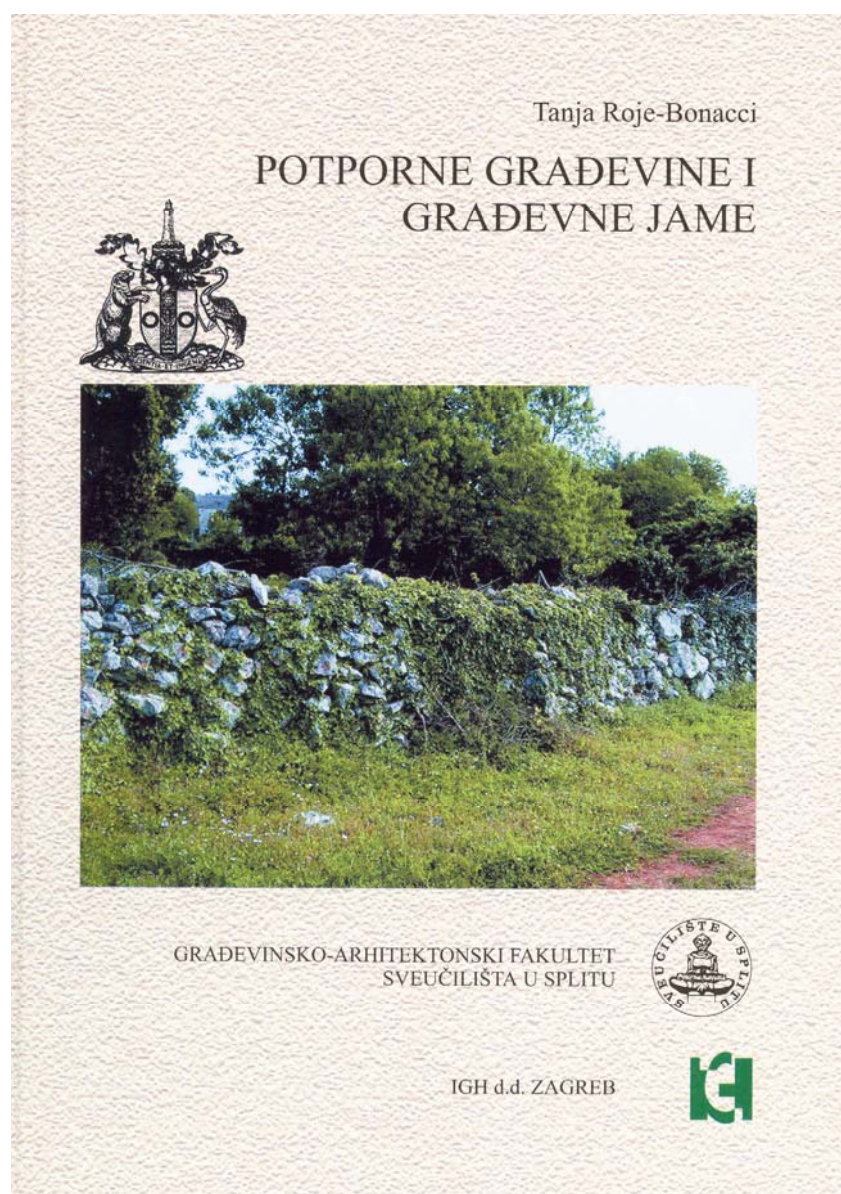
Početak nove školske godine iz tiska je izašla knjiga *Potporne građevine i građevne jame*, autorice Tanje Roje-Bonacci, redovite profesorice Građevinsko-arhitektonskog fakulteta u Splitu. Riječ je o udžbeniku Sveučilišta u Splitu, a izdavači su Građevinsko-arhitektonski fakultet u Splitu i IGH d.d. u Zagrebu, a tiskanje je pripomogla i Hrvatska komora arhitekata i inženjera u graditeljstvu.

To je nastavak rada profesorice Roje-Bonacci na obogaćivanju stručne literature iz područja geotehnike. Obuhvaćena je teoretska podloga nužna za projektiranje potpornih građevina, a potom su temeljito opisane pojedine vrste takvih građevina. Knjiga je zaključena poglavljem o građevnim jamama, što su građevine s posebnim zahtjevima koje investitori i projektanti često zaborave, a koje su neizostavni dio svakog građevinskog zahvata. Bogate ilustracije pružaju uvid u povijest potpornih građevina, a nisu izostali ni suvremeni primjeri stanja takvih građevina u teoriji i praksi.

Građa je obrađena u devet poglavlja. Najprije je opisan kratak povijesni

razvoj potpornih građevina s metodom proračunavanja, a potom su općenito prikaze vrste i namjene takvih građevina uz primjenu građevnih jama. Slijedi razmatranje raznih vrsta opterećenja, a razmatra se dimenzioniranje i izvedba potpornih zidova te ojačano tlo. Posebno su obrađeni dimenzioniranje i izvedba podupora uspravnih iskopa (oplate, žmurje i dijafragme) te raznih vrsta zagata, ali i sidrene potporne građevine. Kao što je već rečeno, na kraju se obrađuju građevne jame. Pridodan je popis uporabljenih oznaka, kazalo pojmova i literatura sa 113 bibliograf-

skih jedinica. Nakon nultog poglavlja (kako ga autorica sama označuje) s kratkim prikazom povijesnog razvoja potpornih građevina, u prvom je poglavljju uz cijeli niz fotografija i skica prikazana podjela i vrsta potpornih građevina. Za svaku su vrstu potpornih građevina naznačena osnovna svojstva i uvjeti u kojima se najčešće primjenjuju. U drugom se poglavljju razmatra teoretska podloga proračuna potpornih građevina s posebnim osvrtom na odnose naprezanja i deformacija, oblike kliznih ploha i mogućnost pojave tlaka mirovanja kao posljedice spriječenih pomaka.

Bibliografije

U tom je poglavlju prikazan i sadržaja *Eurocoda 7* koji se odnosi na projektiranje potpornih građevina.

U trećem su poglavlju spoznaje iz područja projektiranja i izvođenja potpornih zidova u klasičnom smislu. Analiziran je utjecaj posebnih opterećenja na potporme zidove, s posebnom razradom masivnih, olakšanih i tankostijenih armiranih potpornih zidova.

U četvrtom je poglavlju osvrst na samo jedan dio ojačanog tla – na armirano tlo. Dio teksta posvećen je gradivima potrebnim za izvedbu armiranog tla (metalne armature, geosintetici, nasipni materijali i materijali za izvedbu lica), a dio proračunima koji su specifični za takve potporme građevine. Obrađen je i osnovni način izvedbe armiranog tla.

Podupore se uspravnih iskopa temeljito razmatraju u petom poglavlju. Nakon općenitog prikaza vrsta i namjene zaštite uspravnih iskopa, govori se o proračunu i izvedbi podgra

da. Posebno se analizira utjecaj opterećenja vodom te utjecaj krutosti podgrade i načina pridržanja na raspodjelu pritisaka na podgradu. Na kraju poglavlja se navode načini bočnog oslanjanja podgrada.

Šesto je poglavlje posvećeno zagatima kao građevinama koje ponajprije služe za zaštitu gradilišta od vode. Obrađene su vrste zagata u odnosu na materijale od kojih se izvode (nasuti zagati, zagati od drvenog i čeličnog žmurja te ostale vrste), ali i dimenzioniranje s načinom izvedbe.

Sidrene su potporme građevine obrađene u sedmom poglavlju. Prikazan je način proračuna i vrste sidara kao dijelova tih građevina. Objašnjavaju se pojam i vrste korozije koja ugrožava trajnost sidara. Na kraju su prikazane sidrene građevine kao vrste potpornih građevina.

Knjiga je zaključena osmim poglavljem s građevnim jamama. Nakon uvodnog objašnjenja njihove namjene, prikazani su osnovni načini izvo

đenja s obzirom na utjecaj materijala u kojem se iskapaju, dubinu iskopa i utjecaj podzemne vode. Pridodani su i načini zaštite građevnih jama od oborinske i podzemne vode. Posebno su prikazane građevne jame za temeljenje u mirnoj i tekućoj vodi.

Knjiga je opsegom znatno šira od potreba jednoga studentskog udžbenika i stoga može poslužiti građevinskim inženjerima pri projektiranju i izvođenju potpornih građevina, zagata i građevnih jama, s čim se tijekom radnog vijeka susreće svaki građevinski inženjer.

Veliko znanje i iskustvo autorice te recenzenti koji su priznati znanstvenici i stručnjaci za teme iz područja geotehnike jamče da će ova vrijedna knjiga biti dobar priručnik studentima i široj graditeljskoj populaciji.

O distribuciji ove knjige brine se Građevinsko-arhitektonski fakultet u Splitu.

Prof. dr. sc. Predrag Mišćević